

Joseph Alois Schumpeter

(1883 – 1950); působil v Rakousku, pak USA

K Schumpeterovým hlavním pracím patří:

„Podstata a obsah teoretické národní ekonomie“ (1908)

„Teorie hospodářského vývoje“ (1911)

Dvojsvazkové „Hospodářské cykly“ (1932)

„Kapitalismus, socialismus a demokracie“ (1942)

Největší dílo „Historie ekonomické analýzy“ (1964) – vydáno po jeho smrti

Považoval používání kvantitativních metod za přirozené a pro rozvoj ekonomické vědy nepostradatelné (myšleny metody přírodních věd v ekonomii – tzv. scientismus).

Dost ovlivnil rakouskou školu, v jejíž tradici byl vychován, a to zejména svým *dynamickým přístupem* k ekonomickým problémům a zejména pak svou *teorií podnikatele*.

V názorovém vývoji jej ovlivnili dva ekonomové: Léon Walras a Karl Marx. Sdílel Marxovu myšlenku, že ekonomický proces je součástí celkového společenského procesu. Na druhé straně souhlasil i s Walrasovým názorem, že ekonomická analýza začíná zkoumáním vztahů mezi rovnovážnými ekonomickými proměnnými.

Rozvíjel druh ekonomické analýzy: *dynamický, dlouhodobý, spojující ekonomii s historií a sociologií*.

Razil myšlenku, že ekonomická analýza by měla začínat *preanalytickou vizí* – jakousi intuicí ekonomů, kterým směrem se bude vývoj kapitalismu ubírat a kterým směrem je tudíž třeba samotnou ekonomickou analýzu směřovat.

Jeho ekonomická analýza začíná tím, co Mises nazval *rovnoměrně rotujícím hospodářstvím* – něco jako vpád nového výrobku (příklad: kdyby v 19. Století místo koní a vlaků přišel Schumpeter s automobily). Má to ovšem destruktivní charakter – narušuje původní rovnováhu, stabilitu a klid na trzích. Jeho slovy: *tvůrčivá destrukce*.

Patří spolu s Marxem a Johnem Keynesem k autorům, tzv. *reálných cyklů* (příčiny cyklického vývoje mimo peněžní oběh – oproti monetární teorii cyklů, která hledá příčiny v peněžním oběhu). Také u něj nalzáme *inovační cykly* (nejsou rovnoměrně rozděleny v čase, protože významnější inovace – auta, počítače – s sebou přinášejí další podněty pro další inovace – mají třeba doprovodný charakter - fleshky). Můžou být ovšem různě dlouhé inovační vlny, jejich délku není ani možné předvídat (také jsou různě „mocné“). Každá vlna je svým způsobem jedinečná a neopakovatelná.

Rozlišoval tři typy inovačních vln a nazval je dle autorů, kteří je jako první empiricky pozorovali:

- *Kondratěvovy dlouhé vlny*
- *Juglarovy střední vlny*
- *Kitchinovy krátké vlny*

Souvislost mezi těmito vlnami zůstává neobjasněna.